

Hodnoticí aktivita

Němá skupina

Anotace

Žák si osvojí/upevní vizuální podobu a význam vybraných topografických značek, přizpůsobí se neobvyklé komunikační situaci, efektivně spolupracuje ve skupině, aktivním přístupem pomáhá ostatním členům týmu, při řešení zadaného úkolu sleduje kromě svého úspěchu také úspěch skupiny jako celku.

Komplexní systém hodnocení, CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_001/0000751

Věk – cílová skupina

4. až 5. ročník

Časová dotace (rozsah výuky)

1 vyučovací hodina

Znalostní a kompetenční předpoklady žáků

Znalost základních topografických značek je výhodou (může mít vliv na výsledný čas skupiny), není však nezbytná.

Povědomí o základních principech skupinové práce by mělo být s ohledem na ročník samozřejmostí (dodržování dohodnutých pravidel, přijetí týmové role, naslouchání, vzájemný respekt, podpora ostatních).

Pro fázi hodnocení je nezbytná alespoň částečná dovednost poskytnout zpětnou vazbu (popsat konkrétní situaci, zhodnotit ji, formulovat jednoduché doporučení).

Prostorové a materiální požadavky na realizaci

Výuka v běžné třídě, zajištění prostoru pro nerušenou práci skupin (4 až 5 žáků) a dohlednost každého člena skupiny na pracovní prostor všech ostatních členů, stopky.

Pracovní list pro každého žáka, obálka s topografickými značkami.

Vzdělávací obor

Člověk a jeho svět

Očekávaný výstup

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.

Hodnocená klíčová kompetence

Kompetence sociální a personální: z obsahu klíčové kompetence se jedná především o účinnou spolupráci s druhými při řešení zadaného úkolu, respektování dohodnutých pravidel, utváření příjemné atmosféry v týmu, přijetí nové role, pozitivní ovlivňování kvality společné práce, ovládání svého jednání a chování v zájmu celé skupiny a zvyšování vlastní sebeúcty.

Podrobnější informace k hodnoceným schopnostem a dovednostem klíčové kompetence

Při řešení hodnotící aktivity budou žáci uplatňovat následující schopnosti a dovednosti:

- Respektovat dohodnutá pravidla.
- Být ohleduplný k ostatním.

- Přispívat k nastavení a udržení příjemné pracovní atmosféry.
- Přizpůsobit své chování a jednání neobvyklé roli.
- Aktivně se podílet na řešení úkolů a dosažení individuálního i společného cíle.
- Poskytnout objektivní zpětnou vazbu (já, člen skupiny, skupina jako celek).
- Formulovat doporučení (pro sebe, pro spolužáka, pro skupinu jako celek).

Součásti hodnoticí aktivity

- Němá skupina – pracovní list
- Němá skupina – obálka s topografickými značkami
- Němá skupina – hodnocení spolužáka
- Němá skupina – pozorování
- Němá skupina – hodnoticí arch pro učitele

Struktura a organizace realizace hodnoticí aktivity

1. Učitel žáky seznámí se zadáním a rozdá jim pracovní listy.
2. Žáci se rozdělí do skupin (4 až 5 žáků ve skupině) a zvolí si mluvčího. Ten bude také měřit čas a dbát na dodržování pravidel.
3. Mluvčí rozdají žákům obálky s ústřížky (Topografické značky).
4. Žáci samostatně pracují ve skupinách. Učitel se v této fázi dle svého uvážení věnuje pozorování buď všech žáků třídy, nebo jen pozorování vybrané skupiny. Svě postřehy zaznamenává (Pozorování).
5. Žáci si své složené obrázky vlepí do pracovního listu. Mluvčí jednotlivých skupin představí výsledky, žáci si je zaznamenají (Pracovní list – Náš výsledek).
6. Žáci vyplní sebehodnocení a hodnocení určeného spolužáka (Pracovní list – Sebehodnocení; Hodnocení spolužáka).
7. Je nezbytné na závěr věnovat dostatečný prostor slovní reflexi k individuální práci i práci ve skupinách. Jako východisko pro diskusi může učitel využít výsledky práce jednotlivých skupin (Pracovní list – Náš výsledek).

Poznámka:

Pracovní list a obálka s ústřížky zůstává žákům k dispozici po celou dobu realizace hodnoticí aktivity.

Je na rozhodnutí učitele, zda řešení úkolu omezí časovou dotací a úkol tak v plném rozsahu splní pouze část skupin, nebo se rozhodne poskytnout prostor pro úspěšné řešení všem skupinám bez časového omezení.

V případě, že některá skupina není schopna beze slov a gest úkol řešit, může jí učitel na základě svého rozhodnutí poskytnout čas na ústní dohodu ohledně společného postupu.

Po vyplnění sebehodnocení si žák do pracovního listu vlepí hodnocení spolužáka (Pracovní list – Hodnocení spolužáka).

Učitel pak do pracovních listů všech žáků, které během práce sledoval, doplní svá hodnocení (Pracovní list – Hodnocení učitel).

Rychlejšími skupinám může být před závěrečnou společnou reflexí zadán úkol zpracovat zpětnou vazbu i k práci skupiny.

Námět pro rozšíření po reflexi:

Sestavené obrázky topografických značek mohou žáci následně doplnit slovním popisem. Pokud hodnotící aktivitu učitel využije v úvodu do tématu a žáci jejich významy nemají zatím osvojeny, mohou slovní popis sami vyhledat (v doporučených zdrojích online, v legendě mapy, v odborných publikacích apod.). Hodnotící aktivita však lze využít i ve fázi upevňování učiva (doplnění popisů ve dvojici či skupině, možnost nápovědy, dohledání chybějící informace apod.) nebo při ověřování úrovně jeho osvojení (přiřazení odpovídajícího významu výběrem z nabídky, slovní popis apod.).

Z pohledu rozvoje klíčové kompetence je možné dále pracovat se zkušenostmi žáků (popsat strategie využívané při řešení úkolu, zhodnotit jejich efektivitu, pojmenovat překvapivé momenty, zaměřit se na proměny pracovní atmosféry, kreativní řešení, překonávání problémů apod.).

Rozsah hodnocení

Je na zvážení učitele, zda bude s ohledem na své kapacitní možnosti sledovat práci všech skupin a všech žáků, nebo si pro hodnocení vybere jen některou skupinu / některé žáky.

Hodnocení

Základem hodnocení je učitelské posouzení úrovně dosažené kompetence sociální a personální.

Podkladem pro hodnocení je žákovo sebehodnocení (Pracovní list – Sebehodnocení) a učitelský záznam pozorování projevů konkrétního žáka během práce ve skupinách (Pozorování).

V hodnoticím archu učitel označí dosaženou úroveň sledovaných aspektů klíčové kompetence podle sebehodnocení žáka a svého pozorování.

Na základě označených úrovní sledovaných aspektů klíčové kompetence je stanoveno celkové hodnocení úrovně kompetence sociální a personální.

Úroveň sledovaného aspektu klíčové kompetence označená učitelem má dvojnásobnou hodnotu než úroveň označená samotným žákem.

Dosažená úroveň sledovaného aspektu klíčové kompetence je převedena na bodové hodnocení:

- Úroveň 1 – sebehodnocení žáka 1 bod, pozorování učitele 2 body.
- Úroveň 2 – sebehodnocení žáka 2 body, pozorování učitele 4 body.
- Úroveň 3 – sebehodnocení žáka 3 bod, pozorování učitele 6 bodů.
- Úroveň 4 – sebehodnocení žáka 4 body, pozorování učitele 8 bodů.

Součet bodů z žákova sebehodnocení (Pracovní list – Sebehodnocení) a pozorování učitele (Pozorování) je podkladem pro výsledné hodnocení.

Výsledná informace pro žáka

Celková informace o ohodnocené úrovni například díky přehledu dosažené úrovně dovedností pro žáky.

Výsledná informace pro učitele

Celková informace o rozložení dosažené úrovně kompetence sociální a personální v dané skupině žáků. Individualizovaná informace o žácích, kterou učitel může využít pro nastavení plánu rozvoje jednotlivých žáků v oblasti kompetencí (posilování a podpora aspektů, které zatím nejsou dostatečně rozvinuty, odpovídající výzvy v oblastech, které jsou rozvinuty nadprůměrně apod.).

Obměna hodnoticí aktivity ve výuce

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být do obálek s jejich jmény připraveny topografické značky, které už znají, a skládání tak pro ně bude jednodušší. Pro žáky nadané či mimořádně nadané může učitel naopak vybrat značky méně obvyklé nebo v černobílé variantě.